

i Anvisningar till tentamen

Observera att detta är en individuell examination. Individuell examination innebär att du ska besvara alla frågor själv. Samarbete med en annan (kurskamrat eller utomstående) är inte tillåtet.

Maxpoäng för tentamen är 46 p. För *godkänt* krävs minst 23 p.

Betyg	F	E	D	C	B	A
Poäng	0-22	23-27	28-32	33-36	37-41	42-46

Tentamen består av tre delar:

Del 1: Flervalsfrågor, psykologins områden. Den här delen innehåller frågor där du anger vilket bland fyra olika alternativ som bäst stämmer överens med din kunskap. Varje rätt svar ger 1 poäng. Fel svar ger 0 poäng. Alla frågorna har endast ett korrekt svarsalternativ. Maxpoäng på denna del är 28 poäng.

Del 2: Flervalsfrågor, statistik och metod. Den här delen innehåller frågor där du anger vilket bland olika alternativ som bäst stämmer överens med din kunskap. Vissa frågor kan ha fler än ett korrekt svar. Varje rätt svar ger 1 poäng. Fel svar ger 0 poäng. Maxpoäng på denna del är 6 poäng.

Del 3: Essäfrågor, psykologins områden. Den här delen avser att mäta din förmåga att kunna resonera och diskutera psykologiska begrepp och företeelser. Svar från flera olika delar av litteratur och/eller föreläsningar bör integreras. Välj ut tre av de fyra frågorna och svara på dessa tre. Varje fråga är värd 4 poäng, maxpoäng är 12 poäng. Skriv på ett lättläst och väl strukturerat sätt.

Stort lycka till!

1 Psykologins områden

Välj rätt alternativ (endast ett alternativ kan vara rätt),

Inom psykologi antas ofta en ansats som innebär att beteende kan förklaras och studeras utifrån olika nivåer av analys ("levels of analysis approach"). Denna ansats utgår från tre olika perspektiv, nämligen:

- ☐ Kognitiv, Miljömässig och psykodynamisk
- ☐ Biologisk, psykologisk och miljömässig
- ☐ Behavioristisk, humanistisk och biologisk
- ☐ Neurovetenskaplig, social konstruktivistisk och kognitiv

Vad är betydelsen av en interaktion inom psykologi?

- ☐ Att ens personlighet är beroende av interaktioner mellan ens föräldrar och ens syskon
- ☐ Att varje givet beteende är ett resultat av genetiska predispositioner
- ☐ Det hänvisar till att det finns multipla förklaringsnivåer inom psykologi (som exempelvis biologiska, kognitiva, sociala etc).
- ☐ Att effekten av att en faktor (ex. dåliga erfarenheter) på beteendet (ex. gör en deprimerad) är beroende på närvaron av en annan faktor (biologisk predisposition för depression)

Vilken av följande alternativ är inte en fördel med en fallstudie ("case study")?

- ☐ Möjliggör nära studerande av ett sällsynt fenomen
- ☐ Bra på att avgöra orsak-verkan samband
- ☐ Kan utmana validiteten av en teori
- ☐ Kan ge upphov till nya idéer som kan studeras genom att använda andra forskningsmetoder

Konceptet intern validitet beskrivs bäst av vilket av dessa påståenden:

- ☐ I vilken utsträckning ett experiment stödjer tydliga kausala slutsatser
- ☐ Ingen av dessa
- ☐ I vilken utsträckning ett experiment avfärdar kausala slutsatser
- ☐ Hur väl ett experiment stödjer olika teorier

Totalpoäng: 4

2 Psykologins områden

Välj rätt alternativ (endast ett alternativ kan vara rätt).

Vilket av följande påståenden stämmer gällande grå och vit hjärnsubstans?

- ☐ Grå hjärnsubstans utgör en större andel av hjärnan jämfört med vit hjärnsubstans
- ☐ Vit hjärnsubstans är icke-myeliniserad medan grå hjärnsubstans är täckt med myelin
- ☐ Grå hjärnsubstans består av neuronens cellkroppar medan vit hjärnsubstans består av axon.
- ☐ Grå hjärnsubstans är också känt som "substantia alba" medan vit hjärnsubstans också är känt som "substantia grisea"

Vad innebär neural plasticitet?

- ☐ Nervcellers förmåga att vidgas och krympa
- ☐ Nervcellers förmåga att förändra sin struktur och funktion
- ☐ Nervcellers förmåga att öka in antal
- ☐ Nervcellers förmåga att tränga igenom blodkärl

Hormoner utgör det huvudsakliga kommunikationssignalen inom

- ☐ Nervsystemet
- ☐ Cerebrala cortex
- ☐ Immunsystemet (kallas även immunförsvaret)
- ☐ Endokrina systemet

Vilken av följande delar av hjärnan är mest involverat i att skicka vidare sensorisk information

- ☐ Pons
- ☐ Thalamus
- ☐ Amygdala
- ☐ Cerebellum (lillhjärnan)

Vilken av följande processer beskriver minnesprocessens framlockning ("retrieval") bäst?

- ☐ Samtliga alternativ ovan
- ☐ Översättning
- ☐ Bibehållandet av information över tid
- ☐ Åtkomst till information över tid

Vilka två subkategorier kan deklarativt minne delas upp i?

- ☐ Semantiskt minne; procedurminne
- ☐ Episodiskt minne; semantiskt minne
- ☐ Procedurminne; fonologiskt minne
- ☐ Implicit minne; explicit minne

Sander jobbar som lektor och har just tackat ja till att föreläsa kl. 17.00 dagen därpå. En student uppsöker honom och frågar om han är villig att hitta en mötestid för att diskutera hennes uppsats och Sander går med på att ses dagen därpå kl. 16.30. Senare samma dag kan Sanders inte komma ihåg om han ska föreläsa kl. 16.30 eller kl. 17.00. Sanders svårighet med att komma ihåg föreläsningstiden är ett exempel på:

- ☐ Retrograd amnesi
- ☐ Anterograd amnesi
- ☐ Explicit minne
- ☐ Retroaktiv inferens

Forskning har visat att generera många framplocknings ledtrådar ("retrieval cues") är en teknik som gör det lättare för oss att minnas information. Man antar att denna typ av processering underlättar inkodning genom att:

- ☐ Göra informationen mer deklarativ
- ☐ Utnyttja "state-dependent" inlärningseffekter
- ☐ Möjliggöra en djupare och mer elaborerad processering
- ☐ Begränsa effekten av retroaktiv interferens

Totalpoäng: 8

3 Psykologins områden

Välj rätt alternativ (endast ett alternativ kan vara rätt).

Vilken av följande frågor inom utvecklingspsykologisk forskning handlar INTE om att identifiera faktorer som driver utvecklingsmässiga förändringar?

- ☐ Sensitiva (känsliga) perioder
- ☐ Kritiska perioder
- ☐ Kontinuitet och diskontinuitet
- ☐ Arv och miljö

I utvecklingspsykologisk forskning är en _____ period ett åldersspann då specifika erfarenheter måste göras för att normal utveckling ska fortskrida. Detta i kontrast till en _____ period, då det är optimalt, men inte nödvändigt, att dessa erfarenheter görs.

- ☐ explicit; sensitiv (känslig)
- ☐ kritisk; sensitiv (känslig)
- ☐ kritisk; mottaglig
- ☐ sensitiv (känslig); kritisk

Eva är 1 år gammal. Hon försöker primärt förstå saker och ting genom att fysiskt interagera med föremål i sin omgivning. Nyligen insåg hon att objekt inte "försvinner" när de är gömda, så nu fortsätter hon att leta efter dem när de är under filter och bakom andra föremål. Det är mest troligt att Eva är i Jean Piagets:

- ☐ Sensomotoriska fas
- ☐ Konkret-operationella fas
- ☐ Prekonventionella fas
- ☐ Preoperationella fas

Anta att 3-åriga Sonja på egen hand kan bygga ett fyra våningar högt torn. Genom verbala och fysiska hintar av sin pappa kan hon dock bygga ett åtta våningar högt torn. Enligt Vygotsky är detta ett exempel på:

- ☐ Betydelsen av egocentrism vid problemlösning
- ☐ Konceptet proximal utvecklingszon
- ☐ Hur tidiga problem med objektpermanens kan påverka senare utveckling
- ☐ Hur kognitivt och moraliskt tänkande kan interagera med varandra

Om vi när vi förklarar andra människors beteende underskattar det inflytande situationen har samt överskattar betydelsen av personfaktorer, då gör vi oss skyldiga till ett felslut som kallas:

- ☐ Själv tjänande felslut (self-serving bias)
- ☐ Utgrupps homogenitets-felslut
- ☐ Fundamentala attributionsfelet
- ☐ Självuppfyllande profetia

Festingers (1957) teori om kognitiv dissonans menar att människor, för att reducera dissonans och återupprätta ett tillstånd av kognitiv överensstämmelse, kommer att:

- ☐ Hitta externa orsaker
- ☐ Hitta ursäkten
- ☐ Bibehålla sina kognitioner över tid
- ☐ Förändra sina kognitioner eller lägga till nya

Vilket av de följande alternativen är INTE en omständighet som gör det troligt att grupptänkande uppstår?

- ☐ När en grupp har en ledare som uppmuntrar till kritiskt tänkande
- ☐ När en grupp har hög samstämmighet, som märks genom en stämning av närhet och samarbetsförmåga
- ☐ När en grupp är under stor press att fatta ett beslut
- ☐ När en grupp är isolerad för information utifrån

Det mest väletablerade tillvägagångssättet för att minska fördomar bygger på en princip som kallas:

- ☐ Ingrupps-favorisering (In-group favouritism)
- ☐ "Lika status" (equal-status) kontakt
- ☐ Sociala närhetseffekten (Social penetration effect)
- ☐ Exponeringseffekt (mere-exposure effect)

Totalpoäng: 8

4 Psykologins områden

Välj rätt alternativ (endast ett alternativ kan vara rätt).

Under tentaveckan säger en vän till dig "Jag är så uppriven den här veckan. Jag har varit så orolig, spänd och nervös att jag har tappat det på riktigt!". Uttalanden som dessa överensstämmer bäst med en definition av stress som:

- ☐ Ett stimulus
- ☐ En transaktion
- ☐ En interaktion
- ☐ En respons

Lennart behandlas orättvist av sin chef på jobbet. Istället för att konfrontera chefen om detta bestämmer sig Lennart för att hantera situationen genom att ändra sina tolkningar av chefens beteenden. Till exempel tänker han "Min chef har antagligen en väldigt dålig dag och jag slår vad om att hon är upprörd för att hennes partner har lämnat henne." Lennarts coping-strategier kan bäst klassificeras som exempel på:

- ☐ Problemfokuserad coping
- ☐ Coping genom socialt stöd
- ☐ Medveten (self-efficacy) coping
- ☐ Emotionsfokuserad coping

Placeboeffekter och föreställningar om personlig kontroll tycks ha gemensamt att:

- ☐ Ingen av dem faktiskt minskar smärta
- ☐ De båda bygger på att vilseleda patienten
- ☐ Ingen av dem har en känd psykologisk grund
- ☐ De båda reducerar smärta genom att få hjärnan att frigöra endorfiner

Den transaktionella stressmodellen betecknar stress som:

- ☐ Resultatet av hur väl ens personlighetstyp och stämmer överens med den sociala roll som en person har
- ☐ Resultatet av en obalans mellan krav i en viss situation och ens förmåga att hantera situationen
- ☐ Resultatet av en huvudsakliga stimuli som behöver hanteras
- ☐ Resultatet av en obalans mellan upplevelse av krav i en viss situation och upplevelsen av ens förmåga att hantera att hantera situationen

Vilken av teorier/modeller följande är mest relevant för att illustrera att personlighetsfaktorer och situationsfaktorer kan interagera med varandra?

- ☐ Teorin om trauma-dissociation
- ☐ Teorin om inlärd hjälplöshet
- ☐ Sårbarhet-stressmodellen
- ☐ Exemplet med generell pares

Vilket perspektiv skulle mest troligt betona katastroftänkande utifrån situationella krav och förstörande av dessa till extrema hot som en orsak till ångestsjukdomar?

- ☐ Biologiskt
- ☐ Kognitivt
- ☐ Behavioristiskt
- ☐ Psykodynamiskt

Alla följande egenskaper nämndes av Carl Rogers som viktiga och avgörande terapeutegenskaper, UTOM:

- ☐ Empati
- ☐ Självkonsekvens (self-consistency)
- ☐ Villkorslös positiv uppskattning
- ☐ Genuinitet

Två centrala antaganden inom det _____ tillvägagångssättet inom terapi är att psykiska störningar lärs in på precis samma sätt som normala beteenden och att de kan behandlas genom att tillämpa principer som härleds från forskning om betingning och modellering.

- ☐ Interpersonella
- ☐ Biologiska
- ☐ Humanistiska
- ☐ Behavioristiska

Totalpoäng: 8

i Del 2: Forskningsmetod och statistik

Den här delen innehåller frågor där du anger vilket bland olika alternativ som bäst stämmer överens med din kunskap. Vissa frågor kan ha fler än ett korrekt svar. Varje rätt svar ger 1 poäng. Fel svar ger 0 poäng.

5

Vilket/vilka av nedanstående alternativ kan en forskare använda som vill veta om en viss behandling mot migrän fungerar?

Välj de rätta alternativen (Flera svar kan ibland vara rätt. Korrekt svar ger 1 poäng. Felaktiga svar ger 0 poäng på frågan.

- ☐ ett experiment
- ☐ kvalitativ metod
- ☐ ett icke-experiment
- ☐ ett kvasi-experiment

Totalpoäng: 1

6

Vilken datatyp har variabelvärdena för Diagnos = {Depression, Hypokondri, Social fobi, Stress, och Ängest}?

Välj rätt alternativ (endast ett alternativ kan vara rätt). Korrekt svar ger 1 poäng. Inkorrekt svar ger 0 poäng.

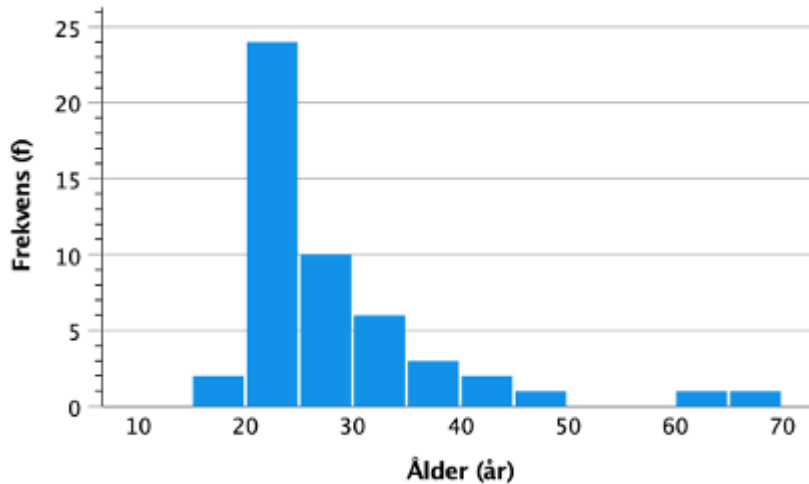
- ☐ Nominaldata
- ☐ Kvotdata
- ☐ Intervalldata
- ☐ Intervalldata

Totalpoäng: 1

7

Två studenter som gjorde en kandidatuppsats tillsammans fick i uppdrag av sin handledare att presentera åldersfördelningen på sina 50 undersökningsdeltagare i ett histogram. Nedanstående graf visar resultatet. Vad drar du för slutsats om fördelningsformen?

Välj rätt alternativ (endast ett alternativ kan vara rätt). Korrekt svar ger 1 poäng. Inkorrekt svar ger 0 poäng.

- ☐ Positivt sned fördelning
- ☐ Negativt sned fördelning
- ☐ Bimodal fördelning
- ☐ Rektangulär fördelning

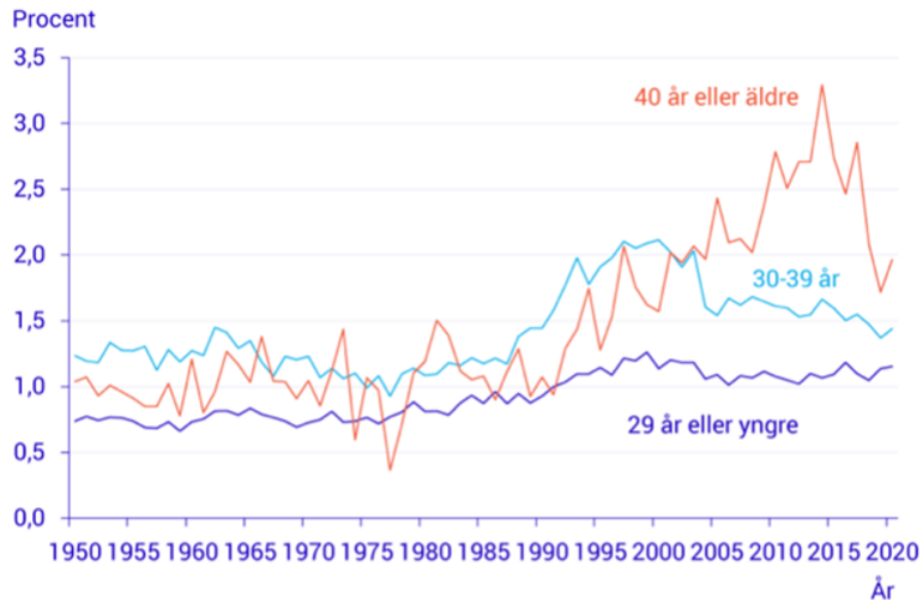
Totalpoäng: 1

8

Nedanstående graf visar hur antalet tvillingfödselar har varierat i Sverige mellan åren 1950 och 2020. Vilket/vilka påståenden nedan är sanna om diagrammet och det diagrammet visar (flera alternativ kan vara rätt)?

Välj de rätta alternativen (Flera svar kan ibland vara rätt). Korrekt svar ger 1 poäng. Inkorrekt svar ger 0 poäng.

Andelen tvillingfödselar efter mammors ålder, 1950–2020

- ☐ Diagrammet är ett linjediagram
- ☐ Antalet tvillingfödselar tycks i genomsnitt ha ökat över tid oavsett ålder
- ☐ Diagrammet är ett sambandsdiagram
- ☐ Det finns troligen inget samband mellan mammors ålder och antalet tvillingfödselar
- ☐ Diagrammet visar en negativt sned fördelning
- ☐ Det är vanligare med tvillingfödselar bland äldre än bland yngre kvinnor
- ☐ Diagrammet visar en positivt sned fördelning

Totalpoäng: 1

9

Vad är medianen för följande tal: 14, 1, 8, 14, 0, 5

Välj rätt alternativ (endast ett alternativ kan vara rätt). Korrekt svar ger 1 poäng. Inkorrekt svar ger 0 poäng.

- ☐ 7
- ☐ 0
- ☐ 6,5
- ☐ 8
- ☐ 14
- ☐ 6

Totalpoäng: 1

10

Vad innebär det att det aritmetiska medelvärdet är väntevärdesriktigt?

Välj rätt alternativ (endast ett alternativ kan vara rätt). Korrekt svar ger 1 poäng. Inkorrekt svar ger 0 poäng.

- ☐ Att medelvärdet i en population i det långa loppet kommer att bli samma som medelvärdet i stickprovet
- ☐ Att medelvärdet av alla stickprovsmedelvärden kommer att bli samma som medelvärdet i populationen
- ☐ Att medelvärdet i ett stickprov alltid blir exakt som medelvärdet i motsvarande population
- ☐ Att man kan förvänta sig, helt riktigt, att det aritmetiska medelvärdet blir detsamma i olika stickprov

Totalpoäng: 1

i Del 3: Essäfrågor, psykologins områden.

Den här delen avser att mäta din förmåga att kunna resonera och diskutera psykologiska begrepp och företeelser. Svar från flera olika delar av litteratur och/eller föreläsningar bör integreras. Du ska välja ut tre av de fyra frågorna nedan och svara på dessa tre. Varje fråga är värd 4 poäng, maxpoäng är 12 poäng på den här delen. Skriv på ett lättläst och väl strukturerat sätt.

Observera att du endast skall svara på tre frågor. Om du skulle svara på fyra frågor kommer en av dem slumpmässigt väljas bort och dessa poäng kommer inte räknas med i totalpoängen.

Här nedan följer de fyra olika frågorna du kan välja på, du svarar sedan på respektive fråga genom att klicka vidare till höger.

- 1. Jämför och kontrastera det psykodynamiska perspektivet och det behavioristiska perspektivet inom psykologi.**
- 2. Beskriv de (psykologiska) bevis som stödjer uppdelningen mellan långtidsminne och korttidsminne.**
- 3. Beskriv hur arv och miljö påverkar spädbarnets motoriska utveckling.**
- 4. Till hur stor utsträckning skulle du hålla med om att depression har ett enbart kemiskt/organiskt ursprung? Exemplifiera med psykologiska teorier för att belysa till svar.**

11 Essäfråga 1

Välj **EN** av frågorna nedan och skriv ut nummer och frågan i början av ditt svar.

1. Jämför och kontrastera det psykodynamiska perspektivet och det behavioristiska perspektivet inom psykologi.
2. Beskriv de (psykologiska) bevis som stödjer uppdelningen mellan långtidsminne och korttidsminne.
3. Beskriv hur arv och miljö påverkar spädbarnets motoriska utveckling.
4. Till hur stor utsträckning skulle du hålla med om att depression har ett enbart kemiskt/organiskt ursprung? Exemplifiera med psykologiska teorier för att belysa till svar.

Teckenf... | **B** *I* U $\times_2$ $\times^2$ | $\int_x$ | | | | Ω |

Σ |

Ord: 0/600

Totalpoäng: 4

12 Essäfråga 2

Välj **EN** av frågorna nedan som du **INTE** redan besvarat och skriv ut nummer och frågan i början av ditt svar.

1. Jämför och kontrastera det psykodynamiska perspektivet och det behavioristiska perspektivet inom psykologi.
2. Beskriv de (psykologiska) bevis som stödjer uppdelningen mellan långtidsminne och korttidsminne.
3. Beskriv hur arv och miljö påverkar spädbarnets motoriska utveckling.
4. Till hur stor utsträckning skulle du hålla med om att depression har ett enbart kemiskt/organiskt ursprung? Exemplifiera med psykologiska teorier för att belysa till svar.

Teckenf... | **B** *I* U $\times_2$ $\times^2$ | $\frac{\square}{\square}$ | | | | |

Σ |

Ord: 0/600

Totalpoäng: 4

13 Essäfråga 3

Välj **EN** av frågorna nedan som du **INTE** redan besvarat och skriv ut nummer och frågan i början av ditt svar.

1. Jämför och kontrastera det psykodynamiska perspektivet och det behavioristiska perspektivet inom psykologi.
2. Beskriv de (psykologiska) bevis som stödjer uppdelningen mellan långtidsminne och korttidsminne.
3. Beskriv hur arv och miljö påverkar spädbarnets motoriska utveckling.
4. Till hur stor utsträckning skulle du hålla med om att depression har ett enbart kemiskt/organiskt ursprung? Exemplifiera med psykologiska teorier för att belysa till svar.

Teckenf... | **B** *I* U $\times_2$ $\times^2$ | $\frac{\square}{\square}$ | | | | |

Σ |

Ord: 0

Totalpoäng: 4

i Avslutning

Du är nu färdig med tentamen. För att vara säker på att du inte missat att svara på någon fråga rekommenderas du att gå igenom dina svar en sista gång.

Tack för den här kursen, och glöm inte att svara på kursutvärderingen!